

STANOWISKO
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

z dnia 25 października 2021 r.

w związku z przypadającymi na rok bieżący:
40. rocznicą śmierci,
120. rocznicą urodzin
oraz beatyfikacją
bł. Stefana kard. Wyszyńskiego
prymasa Polski
arcybiskupa metropolity gnieźnieńskiego i warszawskiego

Mijający rok 2021 to czas szczególnej refleksji nad życiem, działalnością polityczną, nauczaniem społecznym oraz posługą Kościołowi w Polsce bł. Stefana kard. Wyszyńskiego.

Przyszły Prymas Tysiąclecia przyszedł na świat 3 sierpnia 1901 r. w Zuzeli, miejscowości położonej na pograniczu Mazowsza i Podlasia. W 1917 r. rozpoczął we Włocławku edukację, a następnie formację kapłańską. Święcenia prezbiteratu przyjął we włocławskiej bazylice katedralnej 3 sierpnia 1924 r. Pięć lat później obronił doktorat na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Do września 1939 r. pełnił obowiązki profesora i wykładowcy Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku, redaktora naczelnego „Ateneum Kapłańskiego”, opiekuna środowisk robotniczych i duszpasterza ziemian.

Po wybuchu II wojny światowej zagrożony aresztowaniem szukał schronienia w Zakopanem, na Lubelszczyźnie oraz w podwarszawskich Laskach. W 1942 r. został kapelanem Zakładu dla Niewidomych, kontynuując rozpoczętą kilkanaście lat wcześniej współpracę z bł. Matką Elżbietą Różą Czacką. Podczas powstania warszawskiego niósł posługę kapłańską wśród żołnierzy zgrupowania „Kampinos” Armii Krajowej oraz cywilów.

Od wiosny 1945 r. organizował w Lubrańcu Wyższe Seminarium Duchowne diecezji włocławskiej, był prefektem studiów i ekonomem, wznowił działalność społeczną i aktywność publicystyczną. 12 maja 1946 r. z rąk prymasa Polski Augusta kard. Hłonda przyjął na Jasnej Górze sakrę biskupią. Przez kolejne dwa lata kierował diecezją lubelską.

Po nagłej śmierci Augusta kard. Hłonda 12 listopada 1948 r. papież Pius XII ogłosił go nowym prymasem Polski oraz arcybiskupem metropolitą gnieźnieńskim i warszawskim. Wraz z objęciem stolicy metropolitalnej w Gnieźnie 2 lutego 1949 r. został arcypasterzem najstarszej polskiej archidiecezji, obejmującej część obecnego województwa kujawsko-pomorskiego na czele z Bydgoszczą, Inowrocławiem, Kruszwicą, Mogilnem, Strzelnem, lewobrzeżną częścią Torunia i Żninem. Do miejscowości tych powracał wielokrotnie na przestrzeni ponad 32 lat posługi prymasowskiej i arcybiskupiej.

W szczytowym okresie represji stalinowskich odważnie bronił niezależności Kościoła katolickiego i domagał się respektowania praw osób wierzących. Na konsystorzu w styczniu 1953 r. został wyniesiony do godności kardynalskiej. Wobec jego niezachwianej postawy władze komunistyczne zdecydowały się na bezprawny i drastyczny krok, jakim było aresztowanie, a następnie uwięzienie. Od 26 września 1953 r. aż do 27 października 1956 r. Stefan kard. Wyszyński przybywał kolejno w czterech miejscach odosobnienia – Rywałdzie, Stoczku, Prudniku i Komańczy. Szczególne znaczenie miały pierwsze dni izolacji spędzone w rywałdzkim klasztorze kapucynów pod Grudziądem.

Mimo cierpienia i osamotnienia bł. Stefan kard. Wyszyński twórczo pracował m.in. układając program duszpasterski „Wielkiej Nowenny” oraz pisząc tekst Jasnogórskich Ślubów Narodu Polskiego. Do Warszawy powrócił 28 października 1956 r. jako moralny triumfator i polityczny zwycięzca. Począwszy od 1957 r. przez następnych dziewięć lat przeprowadził „Wielką Nowennę”, która była duchowym przygotowaniem do obchodów Milenium Chrztu Polski. W latach 1962–1965 uczestniczył w obradach Soboru Watykańskiego II i podczas ostatniej sesji soborowej w listopadzie 1965 r. wystosował bezprecedensowy w dziejach relacji polsko-niemieckich „List biskupów polskich do biskupów niemieckich”. Ten doniosły akt był początkiem dialogu i pojednania między oboma narodami.

Przygotowywane przez bł. Stefana kard. Wyszyńskiego obchody Sacrum Poloniae Millennium objęły w latach 1966–1967 wszystkie polskie diecezje, parafie, domostwa i rodziny. Wobec zalewu nienawiści i sterowanej przez władze komunistyczne kampanii antysyjonistycznej w latach 1967–1968 prymas Stefan Wyszyński zachował szlachetną postawę akcentując prawo każdego narodu, w tym narodu izraelskiego, do istnienia, posiadania własnego państwa i bezpiecznego rozwoju.

Kolejne kryzysy społeczno-polityczne PRL – Marzec 1968, Grudzień 1970, Czerwiec 1976 i Sierpień 1980 r. – ukazały jego troskę o godność osoby ludzkiej, wierność zasadom sprawiedliwości społecznej i szacunek dla pracy. Bez względu na cenę, jaką ponosił osobiście bł. prymas Stefan Wyszyński i zbiorowo cały Kościół katolicki w Polsce, zawsze stał po stronie protestujących, wspierał ich słuszne postulaty i bronił represjonowanych. Po wyborze Karola kard. Wojtyły na Stolicę Apostolską był gospodarzem pierwszej w historii wizyty Następcy św. Piotra w naszej Ojczyźnie. Żniwo I Pielgrzymki św. Jana Pawła II w czerwcu 1979 r. przyszło mu zbierać już rok później. Narodziny NSZZ „Solidarność” przyjął z wielką radością i nadzieją na rozwiązanie nabrzmiałych problemów społecznych. W kolejnych miesiącach bł. Stefan kard. Wyszyński – mimo nasilającej się śmiertelnej choroby – wspierał ruch związkowy, pełniąc zarazem rolę adwokata spraw pracowniczych i mediatora pomiędzy „Solidarnością” a przedstawicielami władz państwowych. Odszedł do Domu Ojca w uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego 28 maja 1981 r.

Niezlomny Prymas Tysiąclecia był dobrym ojcem i odpowiedzialnym pasterzem, mądrym nauczycielem i wymagającym wychowawcą narodu, strażnikiem kultury i tradycji, mężem stanu i największym – obok św. Jana Pawła II, patrona województwa kujawsko-pomorskiego – autorytetem.

Gaude, Mater Polonia – Raduj się, Matko Polsko! Wspominając dziś z wielką czcią postać bł. Stefana kard. Wyszyńskiego, pragniemy przekazać kolejnym pokoleniom mieszkańców regionu kujawsko-pomorskiego jego duchową i intelektualną spuściznę. Niech nauczanie pasterskie bł. Stefana kard. Wyszyńskiego będzie pomocą i inspiracją w zmaganiach z codziennymi trudami naszego życia społecznego.